

Verslavingsbeleid Maaszicht - Singelzicht

Uitgangspunten

De realiteit is dat jongeren die op Maaszicht en Singelzicht wonen alcohol, pillen, lachgas en/of drugs gebruiken. Maaszicht en Singelzicht staan in een maatschappij waar het gebruik van alcohol breed wordt geaccepteerd en het gebruik van softdrugs of pillen maatschappelijk wordt gedoogd.

Voor onze jongeren kan dit tot extra problemen leiden. Daarom worden de bewoners actief ontmoedigd alcohol en drugs te gebruiken. Dit ontmoedigen staat uitdrukkelijk niet gelijk aan gedogen, het is het consequent en methodisch verhogen van de drempel om te gebruiken. De normstelling is dat overmatig alcohol, drugs en medicijngebruik of gokken niet is toegestaan.

De huisregels rondom het gebruik zijn daarom duidelijk en worden consequent gehandhaafd. De begeleiding heeft echter afhankelijk van het verleden, de persoon van de jongere, zijn/haar problematiek en de omstandigheden speelruimte in het opleggen van sancties. Zie: Sanctiebeleid Maaszicht - Singelzicht

De grens tussen recreatief gebruik en problematisch gebruik van alcohol, pillen en drugs is bij onze jongeren diffuus. Daarom wordt ook recreatief gebruik niet toegestaan. Gezien de problematiek en achtergrond van de jongeren is er een reëel risico op problematisch gebruik. Sowieso gebruiken veel jongeren uit verveling, ze weten weinig alternatieven of hebben onvoldoende vaardigheden voor een andere alternatieve vrijetijdsbesteding. Daarnaast ontbreekt vaak het inzicht in de effecten van gebruik op hun gedrag en dagelijks leven. Ze gebruiken het voor zichzelf als een manier stress te handteren, en/of hebben de neiging om het voldoen van korte termijn impulsen boven het realiseren van hun werkelijke doelen te stellen. Een deel van de jongeren gebruikt alcohol en drugs als een vorm 'zelfmedicatie' om gevoelens of trauma's te dempen. Een groot deel van onze populatie loopt significant meer risico in het ontwikkelen van misbruik en verslaving dan reguliere jongeren. Het vroegtijdig signaleren van probleemgebruik is daarom belangrijk. Het beleid is dan ook gericht op het voorkomen, ontmoedigen en terugdringen van (probleem)gebruik.

De huisregels zijn gebaseerd op:

- het pedagogische beleid – het gebruik van alcohol, pillen, lachgas en drugs kan het behalen van begeleidingsdoelen belemmeren of vertragen
- de veiligheid voor bewoners en medewerkers en het 'besmettingsgevaar' voor de groep die in huis
- de belemmeringen die voortkomen uit het problematisch gebruik van alcohol, drugs, medicijnen, gokken of games, om individuele problematiek op te lossen of te verwerken. Het perspectief op een gezonde toekomst wordt erdoor gehinderd. Daarom wordt wanneer het gebruik problematisch is, actief doorverwezen naar behandeling.

Een absolute grens is het strafbaar gedrag. Wanneer een jongere dealt, onevenredig grote hoeveelheden middelen in zijn / haar bezit heeft of anderszins te maken heeft met distributie van drugs, wordt de politie op de hoogte gebracht en de jongere wordt geschorst. De kans dat dit tot een definitieve uitschrijving leidt, is groot.

Minder dan het gebruik van alcohol, pillen en drugs, komt het misbruik van medicijnen, overmatig gokken of gameverslaving voor. Ook het problematisch gedrag hieromtrent wordt ontmoedigd omdat het een negatieve impact heeft op het leven en de toekomst van de jongere.

Overigens hebben jongeren in Maaszicht in het algemeen weinig financiële middelen. Vanwege hun financiële situatie – laag inkomen en dikwijls schulden – en om jongeren te leren met hun geld om te gaan, beheert Maaszicht het budget van jongeren. Maaszicht ziet er op toe dat een jongere zijn/haar financiële verplichtingen nakomt. Jongeren krijgen wekelijks zakgeld. Bijkomend effect van het reguleren van inkomsten en uitgaven is dat jongeren in het algemeen weinig geld hebben om uit te geven aan alcohol, drugs of gokken.

Aanpak

De aanpak bestaat uit een trapsgewijze benadering die wordt uitgevoerd in samenwerking met Youz en Victas ondersteunen Maaszicht en Singelzicht in deze aanpak door deskundigheidsbevordering en een gericht eigen aanbod. Zie andere scholingen en factsheets in Manual Master en onderaan dit document.

De aanpak in schema:

Soort gebruik	Aanpak
Recreatief en experimenteel gebruik	Preventie d.m.v. normstelling en ontmoedigen gebruik
Beginnend of mild problematisch gebruik	Gerichte begeleiding door mentoren – inzicht geven en zelfhulpmethode
Problematisch gebruik	Individuele gesprekken met verslavingszorg als voorwaarde voor verblijf of Deelname aan groepsbehandeling als consequentie voor verblijf
Misbruik/verslaving	Begeleide verwijzing naar verslavingszorg voor een behandelingstraject, behandeling afhankelijk van hun oordeel

Preventie van problematisch gebruik

Het (problematisch) gebruik is geen contra-indicatie voor opname. Een zodanige verslaving dat 24-uurs klinische behandeling is geïndiceerd, is dat wel. In een aantal gevallen (misbruik en verslaving) wordt als voorwaarde voor opname gesteld dat een jongere zich eerst laat opnemen in de detox.

Er zijn huisregels rondom het gebruik van alcohol, pillen, drugs en andere middelen:

- Het is niet toegestaan binnen Maaszicht en Singelzicht te blowen, pillen en / of alcohol te gebruiken.
- Alcohol is ook niet toegestaan in de woonkamer tijdens het “borreluur” Hier worden geen alcoholische dranken geserveerd.
- Wanneer er wordt geconstateerd of het vermoeden bestaat dat een bewoner overdag voor heeft gebloed, en / of dronken of stoned overkomt in een gesprek met iemand van de begeleiding, wordt hij / zij niet te woord gestaan. Dat geldt ook als een bewoner overdag gedronken heeft en aangeschoten, dan wel onder invloed van pillen of dronken overkomt
- Het is niet toegestaan in de buurt van Maaszicht of Singelzicht te blowen i.v.m. overlast voor de burens.

Verslavingsbeleid Maaszicht - Singelzicht

- Het is niet toegestaan harddrugs te gebruiken gedurende het verblijf in Beschermd Wonen of BOL.
- Het is niet toegestaan onder invloed te zijn van harddrugs. Als het vermoeden bestaat dat dit het geval wordt worden direct maatregelen genomen.
- **De regel is niet dat jongeren na 19.00 uur wel mogen gebruiken. De boodschap is “als je het doet, doe het dan na 19.00 uur” en als een jongere elke dag blowt/alcohol gebruikt wordt hij hierop aangesproken.**

Voor gesprekken zie Werkwijze omgaan met blowen Maaszicht en Werkwijze omgaan met blowen Singelzicht

scholing: Signaleringsgesprek middelengebruik en Signalen ABC middelengebruik. Het overtreden van bovengenoemde regels kan tot sancties leiden: zie Sanctiebeleid Maaszicht - Singelzicht.

Om eventueel misbruik van medicijnen te voorkomen (een deel van de jongeren slikt in het kader van een psychiatrische behandeling psychofarmaca) worden medicijnen beheerd en in tegenwoordigheid van een bevoegd hulpverlener door jongeren ingenomen. Medicijnen (met uitzondering van reguliere huismiddelen) mogen alleen gebruikt worden wanneer een arts daarvoor een recept heeft uitgeschreven. Voor meer informatie zie Informatie combinatie medicijnen en drugs en Richtlijn middelengebruik - alcohol en drugs.

Een gameverslaving wordt ontmoedigd door het gebruik van (spel) computers, gameboys en dergelijke te reguleren.

Deze huisregels worden tijdens de intakegesprekken aan toekomstige bewoners duidelijk gemaakt. Tijdens de intake wordt expliciet doorgevraagd naar het gebruik van alcohol- en drugs, gokken en eventuele medicijnverslaving. De jongere zal hier een reëel beeld van moeten geven. De normen rondom het gebruik van alcohol en drugs worden direct gesteld.

De regels staan in Maaszicht van A tot Z - versie Kleiweg, Maaszicht van A tot Z - ambulant en semimuraal en Gang van zaken bewoners Singelzicht die aan jongeren worden uitgereikt bij binnenkomst, tezamen met de Algemene Voorwaarden.

De regels erop gericht om bewoners duidelijk te maken dat overtreding van de huisregels niet wordt getolereerd. In de loop van de begeleiding kan verwezen worden naar de afspraken en huisregels die ze bij binnenkomst hebben geaccepteerd. Het is overigens niet zo overtreding van het contract automatisch uitzetting tot gevolg heeft; het Sanctiebeleid Maaszicht - Singelzicht geeft uitdrukkelijk de opdracht om afhankelijk van de persoon, de situatie en de actuele gang van zaken binnen de groep, te variëren met de aanpak van alcohol- en drugsgebruik.

Wat te doen in het kort

1

Maaszicht/Singelzicht heeft de ervaring dat het blowgedrag van onze jongeren over het algemeen zeer ongezond gedrag is. Om deze reden hebben wij een ontmoedigingsbeleid.

Onze jongeren zitten niet meer in de experimenteerfase rondom het blowen. De ervaring is dat het stadium van recreatief gebruik al voorbij is. Onze jongeren zijn min of meer verslaafd; kunnen niet slapen zonder hun jointje, hebben hun agressie niet onder controle zonder een jointje, of kunnen hun verdrietige gedachten of stressgevoelens niet uit zetten zonder hun jointje.

Door het veelvuldig blowen staan zij stil in hun ontwikkeling. De motivatie voor dagelijks lopende zaken daalt en door het veelvuldig stoned zijn. Ze gaan niet op zoek naar gezonde manieren van in slaap komen en met jouw problemen omgaan. Daarnaast komen zij niet goed in hun remslaap waardoor ze nieuwe gebeurtenissen niet goed verwerken en maakt blowen ook nog eens vergeetachtig. En dan hebben we het nog niet over de jongeren die door aanleg psychotisch kunnen worden van het blowen.

Kortom, niet de juiste factoren om een traject op Maaszicht/Singelzicht tot een succes te brengen.

2

Er wordt niet geblowd in huis!!!!

Word een jongere betrapd op blowen in huis, kan een time-out van een paar uur volgen. In deze time-out mag de jongere na denken over zijn gedrag. Geef een nadenk-opdracht mee. Waarom denk je dat er in huis niet geblowd mag worden? Waarom doe je het dan toch? etc. Een sanctie heeft altijd een pedagogisch doel.

De time-out is in eerste instantie vaak 3 uur. Maar er zijn jongeren die stelselmatig de regels overtreden. In dat geval kunnen de samenwerkende collega's met elkaar in overleg over het uitbreiden van de sanctie, of het omvormen van de sanctie om toe te werken aan het gewenste gedrag van de jongere. Schrijf de sanctie ook altijd even uit en geef deze mee op papier. Zo weet de jongere wat er van hem verwacht wordt en wanneer hij weer thuis mag komen voor een herstelgesprek en het bespreken van de opdracht.

Goed rapporteren is belangrijk, zodat ook mentor hier weer op aan kan haken in de mentorgesprekken en het opstellen van de zorgdoelen.

Sommige collega's vinden het lastig om te bepalen of er geblowd is. Ga ervan uit dat wanneer jij een sterk vermoeden hebt, dat het ook zo is.

Wij zijn niet van de politie en hoeven dus ook geen bewijzen te verzamelen. Een stevig vermoeden is voldoende om een sanctie uit te kunnen spreken tegen iedereen die op die kamer aanwezig was.

Mocht je toch te veel twijfelen, dan kan je uitspreken dat je een vermoeden hebt, dat je diegene voor deze keer het voordeel van de twijfel geeft en dat de volgende keer niet meer doet en er dus een sanctie zal volgen.

Laat het echter nooit onbenoemd.

Vanzelfsprekend, krijgt een jongere die ruimte niet wanneer hij al veel vaker is betrapd met blowen in huis.

3

Ook al zijn we het er niet mee eens, onze jongeren blowen wel. En dat stopt niet zomaar van de ene op de andere dag.

Naast dat de mentor samen met zijn jongere werkt naar het doel om daar mee te stoppen, kunnen wij ook in de dagelijkse begeleiding veel doen aan hen bewust maken van hun blowgedrag en het begrenzen van ongezond en ongewenst gedrag. De hele dag door blowen, nergens in tot uitvoer komen, niet aan je doelen werken, constant geld van huisgenoten lenen om te kunnen blowen, overlast veroorzaken op de hoek van de straat omdat je zo nodig moet blowen en hangen, een rommelige kamer vol tippies en afgescheurde stukjes vloei, staat gelijk aan junkengedrag.

Ook al is stoppen nog niet haalbaar, kunnen we wel al vast werken aan normaliseren van gedrag rondom blowen en bewustwording over blowen.

- Er wordt niet voor 19.00 uur geblowd. Doordeweeks overdag horen onze jongeren bezig te zijn met dagbesteding, het vinden daarvan, of het organiseren van zaken binnen de andere leefgebieden. Ook aan tafel bij het avondeten, willen we niemand stoned aan tafel zien. Dan is de jongere even niet welkom. Zeker niet op de groep.
- Stoned een begeleidingsgesprek in gaan met je mentor wijst ook niet op veel respect voor jouw mentor die in alle drukte zijn tijd voor de jongere heeft vrij gemaakt. Een begeleidingsgesprek kan dan ook niet voort gezet worden.
- De kamers van de jongeren horen opgeruimd te zijn. Een tippie, een zakje wiet en alle andere tributen die rondzwerven op de kamer, zullen door begeleiding geïnterpreteerd worden alsof er elk moment op de kamer geblowd gaat worden. En dat is tegen de regels. Dit mag dan ook ingenomen worden. Is het keurig opgeruimd, netjes in een doosje in de kast (iets anders dan verstoppertjes) dan valt dat weer net binnen de regels van ontmoedigen. We zijn er niet blij mee, maar hij is er actief mee bezig om het binnen het "normale" te houden.
- Blowen na 19.00 uur, is nog steeds niet ok. Maar altijd weer beter dan voor 19.00 uur. Dan nog altijd niet in huis, je vraagt geen jongeren mee die aan het stoppen zijn, je draait jouw jointje niet in de woonkamer van Singelzicht, je gaat niet op de hoek van de straat hangen, gooit ook geen rommel op straat. Een combinatie van dit gedrag kan er voor zorgen dat de dienstdoende begeleiding van dat moment een sanctie uitspreekt.
- Ook hoeft de jongere die net buiten is gaan blowen niet te vragen naar een koekje in de avond. Die zijn niet bedoeld voor iemands vreetkick.
- Ook de hele avond in en uit lopen en daarna knetter stoned in de woonkamer vervelend doen, wordt niet getolereerd. Dan kan je naar je kamer gestuurd worden.
- De meeste van bovenstaande zaken zijn niet te vangen in 1 vaste afspraak. Er zit veel nuance in het gedrag van de verschillende jongeren en de problematiek van de verschillende jongeren. Heeft iemand een rotdag, is iemand nieuw en weet hij de regels nog niet goed, is iemand al meerdere malen aangesproken? Zomaar zeggen dat iedereen altijd na 19.00 uur blowen naar boven gestuurd moet worden, is niet haalbaar. Dan ben je de hele avond aan het controleren. Bovendien weten we dat 90 % blowt en dat iedereen dan op zijn kamer moet zitten. Dan loop je ook kansen in het groepsproces mis. Samen een gezellige film kijken, een goed gesprek op de bank enz.
- In plaats daarvan wil ik jullie vragen om vooral in te gaan op bovenstaand, niet geaccepteerd gedrag rondom het blowen. Vooraf jongeren aanspreken wanneer zij naar buiten lopen en benoemen dat ze straks niet om een koekje hoeven te vragen, je geen hang en/of vervelend

stoned gedrag op de groep wilt zien etc., is hier een goede vorm voor. Je kunt daar later op terug grijpen wanneer zij zich toch misdragen en ze alsnog naar hun kamer sturen of even buiten laten staan tot ze bijvoorbeeld hun rommel opgeruimd hebben op de hoek van de straat.

- Daarnaast is het belangrijk het onderwerp blowen te blijven benoemen, alternatieven aanbieden (je bent gestrestst, zullen we even naar de sportschool of een spelletje uit de kast trekken) en goed in overleg te blijven met je collega's over de aanpak van die jongere. Zolang je in de overdracht en naar je collega kunt motiveren waarom je gekozen hebt voor een bepaalde aanpak en hoe jij de jongere daar iets mee hebt willen bijbrengen, zit je goed en kunnen we het eventueel later met elkaar evalueren.
- Wanneer het blowgedrag van een jongere naar jouw idee problematisch wordt en voor te veel onrust en conflicten leidt, dan licht je de mentor in en vraag je specifieke afspraken met zijn jongere te maken over het blowen. Hierin kunnen de vaste regels van Maaszicht/Singelzicht eventueel aangescherpt worden.

Begeleiding bij problematisch gebruik

Beginnend of mild problematisch gebruik

De medewerkers letten op (signalen van) problematisch gebruik. Zo nodig worden, ter ondersteuning van de preventie van problematisch gebruik, controlemiddelen ingezet. Dit zijn:

1. Urinecontrole (soft en harddrugs)
2. Controle d.m.v. een blaasapparaat (alcohol)
3. (Extra) kamercontrole

Signalen dat een jongere problematisch gebruikt zijn:

1. Regelmatig onder invloed zijn van alcohol of drugs – zie ook Informatie Opwindingsdelier als gevolg van drugsgebruik
2. Lichamelijke en psychische symptomen – ontwenningssverschijnselen, emotionele afvlakking, concentratiestoornis of verhoogde prikkelbaarheid
3. Zich niet kunnen houden aan het reguliere dag- nacht ritme
4. Moeite met rondkomen van zakgeld
5. Agressie
6. Teruggetrokken gedrag
7. Afspraken niet nakomen
8. Geen aansluiting (meer) bij het sociale netwerk

Het gebruik van een jongere, ook al is dat recreatief, is gedurende zijn / haar verblijf, onderwerp van gesprek. Wanneer een jongere problematisch gebruikt, wordt het opgenomen in het zorgplan en is het expliciet onderwerp in de begeleidingsgesprekken van de mentoren. Mentoren zijn getraind in het herkennen van signalen, de effecten van gebruik en het voeren van dergelijke begeleidingsgesprekken gericht op het inzicht geven in gebruik en het aanleren van vaardigheden het gebruik in de hand te krijgen/houden.

Problematisch gebruik of misbruik / verslaving

Mentoren kunnen via de Trajectcoördinatoren jongeren aanmelden voor een gesprek met Youz of Victas. Voorwaarde daarvoor is dat er met de jongere is gesproken over hun gebruik en waarom dat problematisch is. De motivatie van de jongere om iets te doen aan het gebruik kan minimaal zijn, maar moet wel aanwezig zijn. Een vasthoudende aanpak is daarbij essentieel.

De mentor en de medewerker van de verslavingszorg houden contact over de voortgang, komen de jongeren opdagen en hoe is zijn/haar houding? Maaszicht en Singelzicht leveren eventueel in overeenstemming met het Privacyreglement Maaszicht - Singelzicht het materiaal op basis waarvan Youz of Victas een DBC kan maken.

Medewerkers

Onder andere vanuit de normstelling voor jongeren met betrekking tot alcohol en drugsgebruik en het voorbeeld dat medewerkers aan jongeren geven, is het medewerkers niet toegestaan om op het werk alcohol of drugs te gebruiken. Ook wordt een medewerker die onder invloed op het werk verschijnt omdat voorafgaand gedronken of gebruikt is, naar huis gestuurd.

In de gedragscode die alle medewerkers bij aanvang van het dienstverband ondertekenen, staat dat dit gedrag arbeidsrechtelijke consequenties kan hebben.

Er is op de locaties van Maaszicht – Singelzicht geen alcohol aanwezig. Tijdens eetmomenten wordt nooit alcohol geschonken.

Eventueel bij jongeren in beslag genomen flessen/andere verpakkingen worden z.s.m. leeg gegooit.

Op personeelsbijeenkomsten wordt alcoholgebruik beperkt.

Aanvullende informatie

Informatie combinatie medicijnen en drugs

Signaleringsgesprek middelengebruik

Signalen ABC middelengebruik

Fasen in drugs- en middelengebruik

Factsheet Waterpijp

Factsheet Lachgas

Factsheet GHB

Richtlijn middelengebruik - alcohol en drugs

Factsheet Lachgas

Factsheet GHB

Factsheet Waterpijp